

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุข
อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ*
FACTORS AFFECTING PUBLIC HEALTH PERSONNEL'S WORK
PERFORMANCE EFFICIENCY IN MUEANG DISTRICT,
SAMUTPRAKARN PROVINCE

ธนุตม์ น้อยพานิช

Thanut Noipanich

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Corresponding Author E-mail: thanutnoipanich@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุข ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุข และศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร สาธารณสุขอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ระเบียบวิธีวิจัยเป็นแบบผสมวิธี การวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 319 คน ซึ่งเป็นบุคลากรสาธารณสุข ด้วยแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ที่ความเชื่อมั่น 0.971 สถิติใช้ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับหลักอภิยาธรรม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด 2. หลักอภิยาธรรม และแรงจูงใจในการทำงานส่งผลต่อประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานของบุคลากร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01 โดยหลักอภิยาธรรมสามารถทำนายความแปรผันได้ร้อยละ 38.1 แรงจูงใจในการทำงาน ทำนายได้ร้อยละ 36.3 3. ปัญหา อุปสรรค พบว่า 1. บุคลากรบางคนขาดความรู้ความเข้าใจในระบบงาน 2. สภาพแวดล้อมในการทำงานที่ไม่ดีมีผลภาวะข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา คือ 1. ควรส่งเสริมความรู้ ความสามารถของบุคลากรเกี่ยวกับระบบงาน โดยใช้หลักอภิยาธรรมเป็นฐาน

*Received September 26, 2023; Revised October 24, 2023; Accepted October 26, 2023

ในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ 2. ควรจัดสภาพแวดล้อม ให้เหมาะสมกับการทำงาน เพื่อให้บุคลากรสามารถทำงานได้อย่างเต็มศักยภาพ

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผล; ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน; บุคลากรสาธารณสุข

Abstract

Objectives of this research were: 1. To Study the level of public health personnel's work performance efficiency, 2. To study factors affecting public health personnel's work performance efficiency, and 3. To study the problems, obstacles, and suggestions of public health personnel's work performance efficiency in Mueang district, Samutprakarn Province. The methodology was mixed methods. The quantitative research was conducted by studying 319 samples of public health personnel. The data were collected by 5 rating scale questionnaires with a reliability value 0.971. The statistics used for data collection were frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regressions. In-depth interviewing of 10 key informants conducted the qualitative research. The data were analysed by content analysis.

Findings were as follows: 1. *Iddhibāda* 4 was found to be at the highest level. 2. *Iddhibāda* 4 and work motivation affected the public health personnel's work performance efficiency with a statistically significant level of 0.01. *Iddhibāda* 4 predicted the variation at 38.1 per cent for work motivation at 36.3 per cent. 3. The problems and obstacles were as follows: 1. Some personnel lacked the work knowledge and understanding. 2. The working environment was not good and polluted. Suggestions were: 1. There should be promoting knowledge and abilities building for personnel based on *Iddhibāda* 4, 2. There should be an appropriate organisational environment for the total potential uses of personnel.

Keywords: Factors Affecting; Work Performance Efficiency; Public Health Personnel

บทนำ

เมื่อช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 (ค.ศ. 2019) ที่เมืองอู่ฮั่นในประเทศจีนทั่วทั้งโลกต่างได้รับรู้ถึงการเกิดขึ้นของเชื้อโรคติดต่อทางเดินหายใจที่เกิดจากเชื้อไวรัสหรือที่พวกเรารู้จักกันในชื่อ โรคโควิด-19 (COVID-19 ย่อมาจาก Coronavirus disease 2019) (World Health Organization (WHO), 2020) โดยในช่วงแรกของการระบาดในเมืองอู่ฮั่นมีการระบาดที่รวดเร็ว เพราะเมืองอู่ฮั่นเป็นเมืองที่มีผู้คนหนาแน่น เนื่องด้วยเป็นโรคระบาดชนิดใหม่ มนุษย์จึงยังไม่มีภูมิคุ้มกันต้านทานกับเชื้อชนิดนี้ ส่งผลให้มีจำนวนของผู้ป่วยที่เพิ่มมากขึ้น จนรัฐบาลจีนไม่สามารถควบคุมได้ ทำให้มีประชาชนบางส่วนที่เดินทางออกนอกประเทศพร้อมกับเชื้อไวรัส โควิด-19 ในร่างกายโดยไม่รู้ตัวจนเกิดการแพร่ระบาดออกไปในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งประเทศไทยเป็นกลุ่มประเทศแรก ๆ ที่ได้รับการแพร่ระบาดเนื่องจากเป็นประเทศที่อยู่ใกล้กับประเทศจีนที่เป็นจุดเริ่มต้นของการแพร่ระบาดในครั้งนี้

จากเหตุการณ์ที่กล่าวมาข้างต้น ประเทศไทยนั้นได้เริ่มมีการประกาศใช้มาตรการตรวจคัดกรองผู้โดยสารต่างชาติในวันที่ 3 มกราคม 2563 เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้เดินทางมาจากต่างประเทศหรือพื้นที่เสี่ยงที่อาจจะติดเชื้อโดยไม่รู้ตัวนำเชื้อเข้ามาแพร่ระบาดในประเทศและผลจากมาตรการที่ได้เริ่มต้นในวันนั้นทำให้ประเทศไทยตรวจพบผู้ติดเชื้อโควิด-19 รายแรกของประเทศไทยในวันที่ 12 มกราคม 2563 เป็นผู้เดินทางมาจากเมืองอู่ฮั่นประเทศจีนและหลังจากวันนั้นก็ได้มีการตรวจพบผู้ติดเชื้อโควิด-19 ที่เป็นชาวไทยคนแรกในวันที่ 31 มกราคม 2563 (เดอะ สแตนดาร์ด ทิม, 2564) โดยการแพร่ระบาดหนักครั้งแรกในประเทศไทยเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2563 จากสนามมวยลุมพินีและสนามมวยราชดำเนิน โดยจากเหตุการณ์นี้ทำให้พบผู้ติดเชื้อสะสมจำนวน 188 ราย ส่งผลให้รัฐบาลต้องประกาศใช้มาตรการปิดสถานประกอบการที่มีความเสี่ยงและกำหนดเวลาในการออกนอกเคหสถาน และสั่งไม่ให้คนต่างชาติเดินทางเข้าไทยเพื่อกันไม่ให้ประชาชนได้ไปพบปะและเสี่ยงที่จะแพร่เชื้อใส่กัน (เวิร์คพอยท์ทูเดย์, 2564) สาเหตุของการแพร่ระบาดที่มากขึ้นเป็นเพราะเชื้อโควิด-19 ได้เกิดการกลายพันธุ์ตลอดเวลาและทุกครั้งที่มีการกลายพันธุ์ก็ยังสามารถติดต่อได้ง่ายขึ้น ซึ่งการแพร่ระบาดที่มากขึ้นทำให้จำนวนของผู้ป่วยมีเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ต้องทำการดูแลรักษาที่เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน ซึ่งในสถานการณ์ปกติบุคลากรทางการแพทย์ ได้แก่ แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เป็นต้น นั้นต้องดูแลผู้ป่วยในกลุ่มโรคต่าง ๆ เช่น ความดัน เบาหวาน ภูมิคุ้มกันบกพร่องเนื่องจากไวรัส (HIV) โรคผิวหนัง

โรคหลอดเลือดอาหาร เป็นต้น นั้นก็มีจำนวนมากจนบุคลากรมีไม่เพียงพอต่อการดูแลรักษาอยู่แล้ว และเมื่อเกิดการระบาดของเชื้อโควิด-19 ก็ยังส่งผลให้จำนวนการทำงานเพิ่มมากขึ้น

จะเห็นได้ว่าสิ่งที่บุคลากรสาธารณสุขต้องพบเจอ คือ การทำงานที่มากกว่าปกติหลายเท่าโดยมีบุคลากรเท่าเดิม ด้วยเหตุนี้เองผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาถึงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ที่เผชิญหน้ากับเหตุการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 เป็นอันดับที่ 2 รองจากกรุงเทพมหานคร แต่สามารถจัดสรรพื้นที่รองรับผู้ติดเชื้อที่มีเพิ่มมากขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ นั้นมีมากน้อยเพียงใด หลักอิทธิบาทธรรมที่เป็นหลักธรรมแห่งความสำเร็จในการทำงาน และแรงจูงใจในการทำงาน มีส่วนช่วยให้เกิดประสิทธิภาพการปฏิบัติงานหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ โดยการประยุกต์ตามหลักอิทธิบาทธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นหลักซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 1,564 คน (คลังข้อมูลสุขภาพ Health Data Center (HDC), 2564) โดยทำการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 319 คน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งสิ้น 10 รูปหรือคน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1. ผู้บริหาร 2 คน 2. บุคลากรระดับปฏิบัติการ 4 คน 3. นักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ 2 คน 4. นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา 2 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งเป็น 5 ส่วน ได้แก่ 1. ข้อมูลส่วนบุคคล 2. หลักอริยบทธรรม 3. แรงจูงใจในการทำงาน 4. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน 5. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มเป้าหมาย คือ บุคลากรสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 319 คน ทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญโดยทำการนัดหมายและสัมภาษณ์ตามที่กำหนดไว้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย (Simple) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ทางด้านการวิจัยเชิงคุณภาพได้ทำการวิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context) (ชัชวาล เรื่องประพันธ์, 2553)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิภาพในการทำงาน

ประสิทธิภาพในการทำงาน	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านปริมาณงาน	4.18	0.375	มาก
2. ด้านคุณภาพงาน	4.30	0.290	มาก
3. ด้านความรวดเร็วในการทำงาน	4.32	0.309	มาก
4. ด้านความประหยัดหรือความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากร	4.23	0.319	มาก
รวม	4.26	0.239	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.239) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้อ 3 ด้านความรวดเร็วในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.309)

ตารางที่ 2 หลักอิทธิบาทธรรม ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ

ตัวแปรหลักอิทธิบาทธรรม	B	Std.Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	2.034	.162		12.519	.000
วิมิงสา (รอบคอบแก้ไขงาน)	.203	.046	.300	4.462**	.000
ฉันทะ (มีใจรักในการทำงาน)	.127	.044	.187	2.887**	.004
จิตตะ (ติดตามตรวจสอบงาน)	.104	.155	.045	2.320*	.021

Multiple R = .617 $R^2 = .381$ Adjusted $R^2 = .373$ Std. Error = .189

ตารางที่ 2 พบว่า หลักอิทธิบาทธรรมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ มี 3 ด้าน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ วิมิงสา (รอบคอบแก้ไขงาน) ฉันทะ (มีใจรักในการทำงาน) และจิตตะ (ติดตามตรวจสอบงาน) โดยสามารถทำนายประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ได้ร้อยละ 38.1

ตารางที่ 3 แรงจูงใจในการทำงาน ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ

ตัวแปรแรงจูงใจในการทำงาน	B	Std.Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	2.193	.156		14.093	.000
ความรู้และความเข้าใจในงานที่ทำ	.161	.033	.255	4.818**	.000
สภาพแวดล้อมในการทำงาน	.122	.035	.199	3.502**	.001
ความมั่นคงก้าวหน้าในงาน	.110	.044	.167	2.512*	.013
ขวัญและกำลังใจในการทำงาน	.094	.045	.139	2.107*	.036

Multiple R = .603 $R^2 = .363$ Adjusted $R^2 = .355$ Std. Error = .192

จากตารางที่ 3 พบว่า แรงจูงใจในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ มี 4 ด้าน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ ความรู้และความเข้าใจในงานที่ทำ สภาพแวดล้อมใน

การทำงาน ความมั่นคงก้าวหน้าในงาน และขวัญและกำลังใจในการทำงาน โดยสามารถ
ทำนายประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัด
สมุทรปราการ ได้ร้อยละ 36.3

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 10 รูปหรือคน พบว่า หลักอิทธิบาทธรรมมีส่วน
ช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1. ด้านฉันทะ (ความมีใจรัก
ในการทำงาน) คือ ความมุ่งมั่นในการทำงาน ความอยากและยินดีในการทำงาน ช่วยให้เกิด
ประสิทธิภาพในการทำงาน 2. ด้านวิริยะ (ความพากเพียรในการทำงาน) คือ ความอดทน
ไม่ย่อท้อต่อปัญหา และอุปสรรค ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงาน การพยายามบรรลุ
เป้าหมายขององค์กรและส่วนบุคคล ช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน 3. ด้านจิตตะ
(ความติดตามตรวจสอบงาน) คือ การมีใจจดจ่อ มีความเอาใจใส่ในงาน การลดความผิดพลาด
ในการทำงาน ช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน 4. ด้านวิมังสา (ความรอบคอบแก้ไข
งาน) คือ การวางแผน แก้ไข พัฒนางาน ไม่ให้เกิดปัญหาแบบเดิม ๆ ในงานต่อไป
ช่วยเกิดประสิทธิภาพในการทำงาน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัด
สมุทรปราการ จากผลการวิจัยประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอ
เมือง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ทั้ง 4 ด้าน คือ 1. ด้านปริมาณงาน 2. ด้านคุณภาพงาน
3. ด้านความรวดเร็วในการทำงาน 4. ด้านความประหยัดหรือความคุ้มค่าในการใช้
ทรัพยากร ผลการวิจัยอยู่ในระดับมากทุกด้าน แต่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความ
รวดเร็วในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิมนน ทองแสน (2557) เรื่อง ปัจจัยที่
ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน กลุ่มธุรกิจผลิตเครื่องสำอางในเขตจังหวัด
ปทุมธานี พบว่า ประสิทธิภาพในการทำงาน ด้านผลการปฏิบัติงานทั้ง 3 ด้าน ได้แก่
ปริมาณงาน ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายโดยมีข้อผิดพลาดน้อยมาก ทำงานเสร็จในเวลา
ที่กำหนด และการใช้ทรัพยากรขององค์กรอย่างประหยัด มีภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน
สอดคล้องกับงานวิจัยของอัครเดช ไม้จันทร์ (2560) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพใน
การปฏิบัติงานของพนักงาน กลุ่มอุตสาหกรรมติดตั้งเครื่องจักรสายการผลิตในจังหวัด
สงขลา พบว่า ประสิทธิภาพในการทำงานภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นราย
ด้าน ได้แก่ ปริมาณการผลิต คุณภาพงาน ความรวดเร็วในการทำงาน อยู่ในระดับมาก
ทั้งหมด

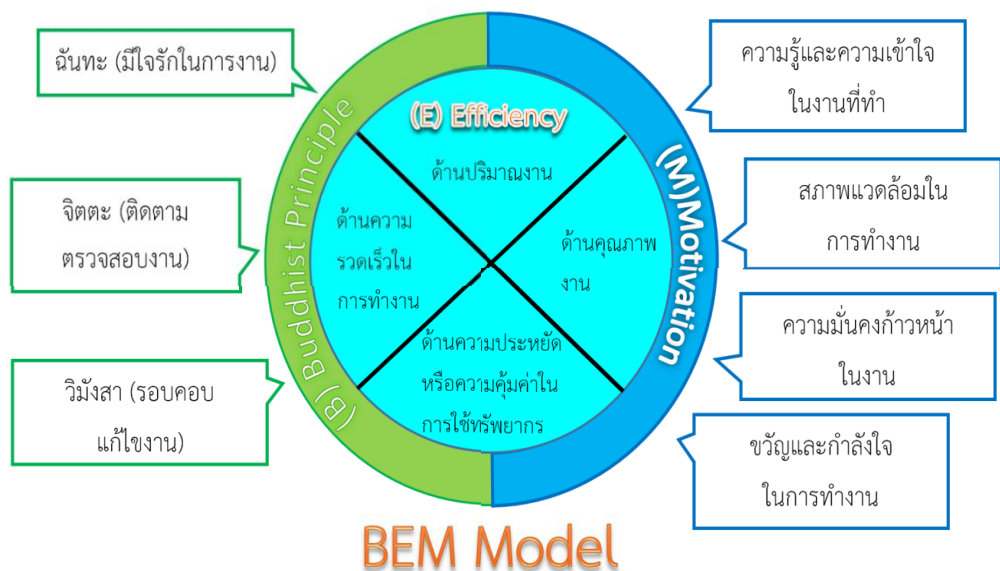
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ จากผลการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า หลักอิทธิบาทธรรม มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ มี 3 ด้าน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยหลักอิทธิบาทธรรมร่วมกันทำนายประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ได้ร้อยละ 42.5 แสดงให้เห็นว่า ฉันทะ (มีใจรักในการทำงาน) จิตตะ (ติดตามตรวจสอบงาน) และวิมังสา (รอบคอบแก้ไขงาน) สามารถส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ผ่านทางการเสริมสร้างหลักอิทธิบาทธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรญา พงษ์สุทัศน์ (2564) เรื่อง ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยใช้หลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรเทศบาลตำบลในอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า หลักอิทธิบาทธรรมทุกด้าน ช่วยให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติมีเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของวิณา ขำคง (2564) เรื่อง ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า หลักอิทธิบาทธรรมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรีในระดับที่สูง แรงจูงใจในการทำงาน มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ มี 4 ด้าน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยแรงจูงใจในการทำงานสามารถร่วมกันทำนายประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ได้ร้อยละ 36.3 แสดงให้เห็นว่า ความรู้และความเข้าใจในงานที่ทำให้สภาพแวดล้อมในการทำงาน ความมั่นคงก้าวหน้าในงาน ขวัญและกำลังใจในการทำงานนั้นสามารถส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูวรธรรมวาทิ (นิพนธ์ อนุทฐโท) (2565) เรื่อง การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ทำการปกครองในจังหวัดปทุมธานี พบว่า ปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมที่ดีนั้น มีส่วนช่วยในการปฏิบัติงานได้ดีมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีการได้รับการยกย่องชมเชย เงินเดือน การมีโอกาสดำเนินการในการทำงานมีส่วนช่วยให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย เช่นเดียวกับกับงานวิจัยของพิชญภา ศิลาอ่อน (2566) เรื่อง แรงจูงใจในการทำงานกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการ Generation Y ในจังหวัด

พระนครศรีอยุธยา พบว่า ปัจจัยจุดด้านโอกาสความก้าวหน้าในงานมีส่วนช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

3. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า 1. การขาดความรู้ความเข้าใจในงานที่ทำ จะทำให้ไม่สามารถจัดระบบการทำงานให้บรรลุเป้าหมายตามเวลาและทรัพยากรที่กำหนด 2. สภาพแวดล้อมในการทำงานที่ไม่ดี เช่น ห้องทำงานที่ร้อนหรือเสียงดัง สมาธิในการทำงานจะลดลง 3. ระบบการตรวจสอบยังไม่มากพอ 4. ยังคงมีปัจจัยบางประการที่ขัดขวางการปฏิบัติงานของบุคลากร ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา พบว่า 1. การส่งเสริมความรู้ ความสามารถของบุคลากรช่วยให้สามารถจัดระบบการทำงาน 2. สภาพแวดล้อมที่ดีมีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานที่เพิ่มมากขึ้น 3. ต้องฝึกให้มีการตรวจสอบตลอดเวลา เมื่อเจอปัญหาก็จัดการแก้ไขในทันทีและนำวิธีการที่ทำการแก้ไขแล้วไปใช้ในงานต่อไป 4. การเพิ่มความพึงพอใจในการทำงานจะต้องใช้การกระตุ้น ให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ” มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ หลักอริยาบทธรรม + แรงจูงใจในการทำงาน = ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. **B = Buddhist Principle** คือ หลักพุทธธรรม ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ได้นำหลักอริยาบทธรรมที่เป็นหลักธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ มาบูรณาการเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

2. **M = Motivation** คือ แรงจูงใจในการทำงาน เป็นสิ่งที่คอยผลักดันหรือสิ่งที่จะกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมการทำงาน ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการทำงานที่นำไปสู่ความสำเร็จผ่านการกระตุ้นโดยสิ่งแวดล้อมที่อยู่ล้อมรอบตัวบุคลากร

3. **E = Efficiency** คือ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เป็นความสามารถในการปฏิบัติงานที่ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างประหยัด และเกิดความคุ้มค่ามากที่สุด ผ่านการทำงานที่ถูกต้อง รวดเร็ว และได้มาตรฐาน เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่มีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานควรมีนโยบายในการสร้างความรู้สึกรับผิดชอบในงานที่ทำให้กับบุคลากร เนื่องจากการทำงานของบุคลากรจะมีความราบรื่นมากขึ้น เพราะการงานที่มีความมั่นคงจะช่วยให้ระดับความเครียดของบุคลากรที่มีต่องานลดลง

2. หน่วยงานควรมีนโยบายในการส่งเสริมขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากร เนื่องจากงานที่บุคลากรต้องพบเจอในแต่ละวันนั้นเต็มไปด้วยความเครียด การหมั่นเสริมสร้างกำลังใจในการทำให้แก่บุคลากรจะช่วยให้บุคลากรไม่หมดกำลังใจในการทำงาน

3. หน่วยงานควรมีนโยบายในการส่งเสริมให้มีการนำ หลักอริยาบทธรรม เข้ามาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อเสริมสร้างให้บุคลากร มีใจรักในงานที่ทำมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. หน่วยงานควรมีการเพิ่มค่าตอบแทนหรือเพิ่มเติมสวัสดิการให้เหมาะสมกับภาระหน้าที่บุคลากรต้องรับผิดชอบ รวมทั้งเพิ่มความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เพื่อให้บุคลากรรู้สึกถึงความมั่นคงในงาน

2. หน่วยงานควรส่งเสริมให้เกิดการมอบรางวัลแก่บุคลากรที่ทำงานหนักเพิ่มมากขึ้น มีการประกาศเกียรติคุณสำหรับบุคลากรที่มีจริยธรรมในการทำงาน รวมทั้งเสริมสร้างความสัมพันธ์ในหน่วยงานให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้บุคลากรมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน

3. หน่วยงานควรส่งเสริมให้บุคลากรมีความรักในการทำงานเพิ่มมากขึ้น ผ่านทางการใช้หลักอิทธิบาทธรรมเข้ามาประยุกต์ร่วมกับการทำงาน ซึ่งจะช่วยให้จากที่มีใจรักมากอยู่แล้ว ช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานที่มากขึ้นด้วยเช่นกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านอื่นที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เพื่อค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติเพิ่มเติม

2. ควรศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสาธารณสุขตัวอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้ได้มาซึ่งความครบถ้วนยิ่งขึ้น

3. การศึกษาครั้งนี้ศึกษาเพียงบุคลากรสาธารณสุข อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการเท่านั้น ดังนั้นควรศึกษากลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อื่นเพิ่มเติม

เอกสารอ้างอิง

คลังข้อมูลสุขภาพ Health Data Center (HDC). (2564). จำนวนบุคลากรสาธารณสุขจากแฟ้ม PROVIDER จำแนกตาม PROVIDERTYPE เขตสุขภาพที่ 6 จังหวัดสมุทรปราการปีงบประมาณ 2564. สืบค้น 25 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://spk.hdc.moph.go.th/hdc/reports/>

ชัชวาล เรื่องประพันธ์. (2553). สถิติพื้นฐาน (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 5). ขอนแก่น: คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เดอะ สแตนดาร์ด ทีม. (2564). 12 มกราคม 2563 – พบผู้ป่วยโควิด-19 รายแรกในประเทศไทย. สืบค้น 20 สิงหาคม 2564, จาก <https://thestandard.co/onthisday120163/>

นิมนาน ทองแสน. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน กลุ่มธุรกิจผลิตเครื่องสำอางในเขตจังหวัดปทุมธานี (สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอกจัดการทั่วไป). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

พระครูวรธรรมวาที (นิพนธ์ อนุทฐโณ). (2565). การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ทำการปกครองในจังหวัดปทุมธานี (ดุขฎิณิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พัชรินา พงษ์สุทัศน์. (2564). *ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยใช้หลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรเทศบาลตำบลในอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี* (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พิชญภา ศิลาอ่อน. (2566). *แรงจูงใจในการทำงานกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการ Generation Y ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา* (สารนิพนธ์การจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ). วิทยาลัยการจัดการ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิณา ขำคง. (2564). *ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี* (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เวิร์คพอยท์ทูเดย์. (2564). 'หมอแก้ว' เปิดไทม์ไลน์ครบ 500 วัน โควิด-19 ในไทยกับการวิ่งมาราธอนที่คนไทยทุกคนต้องไปด้วยกัน. สืบค้น 21 สิงหาคม 2564, จาก <https://workpointtoday.com/covid19-150521-2/>
- อัครเดช ไม้จันทร์. (2560). *ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานกลุ่มอุตสาหกรรมติดตั้งเครื่องจักรสายการผลิตในจังหวัดสงขลา* (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- World Health Organization (WHO). (2020). *BREAKING We now have a name for the COVID-19*. Retrieved August 21, 2021, from <https://twitter.com/WHO/status/1227248333871173632/photo/1>.
- Yamane, T. (1973). *Statistic: An Introductory Analysis* (3rd ed.). New York: Harper and Row Publication.